

І. П. Петровська,
здобувач, Національний технічний університет України "КПІ"

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

I. Petrovska,
postgraduate, National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"

SCIENTIFIC APPROACHES TO DEFINE STATE INNOVATION POLICY IN MODERN CONDITIONS

У статті проведено сутнісний аналіз відомих визначень "державної інноваційної політики". Висвітлюються різні підходи до визначення "державно інноваційної політики". Виокремлено рівні державної інноваційної політики, які за результатами оцінки їх ефективності дозволяють оперативну коригувати: цілі, плани, механізми, інструменти, принципи та інші ресурси. У даному дослідженні було дано авторське визначення сутності дефініції "державна інноваційна політика", що дозволяє виокремити комплексність компонентів державної інноваційної політики та сформулювати системний підхід до процесу державного регулювання інноваційної діяльності.

The article analyzes the essential well-known definitions of "state innovation policy". It highlights the different approaches to the definition of "public innovation policy". Author determined the level of innovation policy, which, according to the investigation results, lets us efficiently adjust: goals, plans, machinery, tools, guidelines and other resources. In this study, there is an author definition what the essence of the term "state innovation policy" is, which allows to isolate the complexity of the state innovation policy components and establish a systematic approach to the process of state regulation of innovation.

Ключові слова: інновація, інноваційні процеси, державна інноваційна політика.
Key words: innovation, innovation processes, state innovation policy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На сучасному етапі свого розвитку Україна розв'язує суперечності між необхідністю інтегруватися у світову економіку, з одного боку, та захистом свого внутрішнього ринку, власного товаровиробника і національних інтересів, з іншого. Досягти обох завдань держава одночасно може лише у випадку, якщо в країні буде створено висококонкурентну промисловість, продукція якої користувалась б попитом на внутрішньому та зовнішніх ринках. Тому держава в усіх країнах проявляє значну увагу розвитку промисловості.

Досвід розвинених країн світу свідчить про те, що економічне змагання за лідерство на міжнародних галузевих ринках відбулося, насамперед, завдяки впровадженню інноваційних моделей соціально-економічного розвитку.

Сучасні дослідження теорій економічного розвитку показали, що інновації мають прямий вплив на динаміку економічного розвитку соціально-економічних систем [4; 17; 31].

Як зазначає Дж. Тіроль (Tirole), ще у 1957 році Р. Солоу (Solow) встановив, що лише близько 10% економічного зростання в перерахунку на одиницю населення було пов'язано зі збільшенням відношення капіталу до праці. Це зумовило посилену увагу економістів до ролі технологічного прогресу в покращанні суспільного добробуту [1, с. 389].

Виходячи з цього, особлива увага не лише науковців, але й суб'єктів державного управління до інноваційних чинників соціально-економічного розвитку зростає ще більше, через те, що міжнародне суперництво за лідерство на світових ринках значно загострилося.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Потрібно відзначити, що, незважаючи на посилену увагу науковців до державного регулювання інноваційних процесів, чіткого трактування та єдиного підходу щодо визначення сутності поняття "державної інноваційної політики" (далі ДІП) в економічній науці ще не вироблено.

Таблиця 1. Підходи до визначення поняття "державна інноваційна політика"

Автор, джерело	Ключові слова у визначенні	Визначення поняття «державна інноваційна політика»
Адаманова З. [2]	Вимоги, принципи, заходи, методи, інструменти	система поглядів, вимог, принципів, що визначають основні напрями, форми заходів у сфері регулювання інноваційним процесом та управління науково-технологічним розвитком, а також сукупність методів та інструментів впливу держави на інноваційний процес на всіх рівнях національної економічної системи та суспільства
Андрощук Г. [3]	Заходи	сукупність науково-технічної, виробничої, управлінської, фінансової і інших заходів, пов'язаних з просуванням нової або поліпшеної продукції на ринку збуту
Гоптаренко Ю. [7]	Заходи, просування	сукупність заходів пов'язаних зі створенням нових чи вдосконаленням існуючих продуктів або технологічних процесів, застосування їх у виробництві та комерційною реалізацією, з просуванням нової чи поліпшеної продукції на ринок збуту
Гусев В. [8]	Заходи, реалізація	спрямована діяльність органів законодавчої та виконавчої державної влади на впровадження комплексу системних заходів щодо створення інституційних, фінансово-економічних, науково-технічних, соціально-культурних засад, а також запровадження механізмів їх реалізації через залучення організаційних, фінансових, матеріально-технічних, інформаційних та інтелектуальних ресурсів для підтримки та стимулювання розвитку інноваційних процесів
Захарченко В.І. [9]	Форми, методи, механізми, мотивація.	сукупність певних напрямів, форм і методів діяльності держави, спрямованих на створення взаємопов'язаних механізмів інституційного, ресурсного забезпечення підтримки та розвитку інноваційної діяльності, на формування мотиваційних факторів активізації інноваційних процесів
Зянько В. [10].	Складова, дії, мета.	складова соціально-економічної політики, яка визначає пріоритети інноваційного розвитку країни, включаючи комплекс організаційних дій, які забезпечують досягнення поставленої мети
Лазутін Г. [14]	Цілі, методи	комплекс цілей, а також методів впливу державних структур на економіку та суспільство в цілому, пов'язаних з ініціюванням і підвищенням економічної та соціальної ефективності інноваційних процесів»
Лебедева Л. В. [15]	Заходи, умови	система заходів органів держави, метою якої є створення умов для найкращого розвитку інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, підвищення конкурентоспроможності національної наукоємної продукції, розроблення й удосконалення нормативно-правової бази й розвиток інноваційного середовища
Павленко І.А. [19]	Заходи	сукупність науково-технічних, виробничих, управлінських, фінансово-збутових та інших заходів, пов'язаних з просуванням нової чи поліпшеної продукції на ринок збуту
Романенко С.О. [23]	Цілі, напрями, форми діяльності	частина соціально-економічної політики, що відображає причетність держави до інноваційної політики, що відображає причетність держави до інноваційної діяльності, визначає цілі, напрями, форми діяльності органів державної влади в галузі науки, техніки, а також реалізації їх досягнень
Сапа Н.В. [24]	Потреби, засоби, організація, регулювання	діяльність державних органів і самодіяльних організацій громадянського суспільства з визначення, захисту та реалізації потреб та інтересів суспільства у виробленні й використанні інноваційного продукту владними засобами, тобто організацією, регулюванням та контролем інноваційної діяльності й управління нею
Скупська Р.М. [26]	Заходи, інструменти	комплекс заходів щодо розвитку національної інноваційної системи, інструмент реалізації інноваційної моделі розвитку економіки та сталого розвитку країни, а також складова частина загальної політики держави, яка має систематично порівнюватися з інноваційною політикою технологічно розвинених країн, створюючи національне мистецтво управління інноваціями
Федулова Л. [28]	Заходи.	система цілеспрямованих заходів органів державної влади щодо забезпечення інноваційної структурної перебудови економіки
Франчук Т.О. [29].	Умови, ідеї	Процес створення сприятливих умов для інноваційної діяльності, формування інноваційних ідей і проєктів, конструювання науково-дослідних зразків нововведень, їх освоєння і просування на ринок
Фуке А.Е. [30]	Цілі, принципи, форми, методи	складова економічної політики, яка визначає цілі, принципи, напрями, пріоритети, форми і методи державного регулювання інноваційної діяльності в науково-технологічній та виробничій сферах

З'ясуванню сутності державної інноваційної політики присвячені дослідження провідних вітчизняних учених, серед яких: З. Адаманова [2], В. Гусева [8], Г. Лазутіна [14], В. Новицький [18], М. Петрина [20], Л. Федулова [28], О. Шнико [32] та інші.

Незважаючи на значну кількість публікацій питання чіткого обґрунтування та дослідження та наукових підходів щодо уточнення трактування поняття "державна інноваційна політика" залишається невирішеними.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Завданням даної статті є дослідження різних наукових підходів та уточнення змісту поняття "державна інноваційна політика".

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для з'ясування сутності ДІП та здійснення ефективного регулювання інноваційними процесами визначимо існуючі підходи у формуванні ДІП на сучасному етапі розвитку нашої держави. Так науковцями [2—27] на рівні систематизації розглядаються різні підходи, які виявляють особливості державної інноваційної політики. Однак переважна більшість фахівців не наводять своєї позиції відносно змістового наповнення поняття "державна інноваційна політика" [5; 21; 24].

Також не окреслюється воно і в Законі України "Про інноваційну діяльність" [19]. Відповідно до зазначеного

Закону, даний термін обмежується лише визначенням чезроз з'ясування принципів державної інноваційної політики.

У той же час для оцінки ефективності потрібно чітко визначитися з об'єктом оцінювання, що потребує встановлення сутності ДІП. Морщагін А.П. запропонував чотири найбільш характерних підходи, що розкривають сутність ДІП з різних позицій: 1) інституційний, у межах якого під ДІП розуміється сукупність інститутів, включаючи законодавчі, що забезпечують цілеспрямовану діяльність держави у сфері регулювання національних інноваційних процесів і формують специфічне інституціональне середовище взаємодії суб'єктів інноваційного процесу; 2) функціональний, згідно з яким під ДІП пропонується розуміти сферу та типи регулюючих функцій держави, у тому числі її компетенції та прерогативи; 3) формальний, що дозволяє визначити ДІП як складову частину загальної політики держави, націлену на забезпечення інтенсифікації інноваційного розвитку; 4) системний, який визначає ДІП як комплекс заходів із розвитку національної інноваційної системи [15, с. 6].

Відповідні підходи до визначення сутності ДІП передбачають визначення функцій державного управління інноваціями. Так, до функцій державного управління згідно окреслених підходів можна зарахувати: державне нормування (системний підхід); державний контроль і моніторинг (інституціональний підхід); державне прогнозування й планування (функціональний підхід); державне стимулювання (формальний підхід); державне регулювання та координування (інституціональний підхід).

Виходячи з того, що тлумачення поняття "державна інноваційна політика" базується на чотирьох підходах, необхідно уточнити в чому, власне полягає її економічний феномен.

Для формування власного тлумачення категорії "державна інноваційна політика" здійснено ґрунтовний огляд літературних джерел, що дав змогу виділити ключові слова у визначенні та показові підходи до розгляду даної категорії, що наведені в таблиці 1.

Досліджуючи підходи до визначення поняття "державна інноваційна політика" розглядається переважно в рамках інституційного [9; 23] та функціонального підходів [10; 22; 28; 29], де вона визначається як сукупність інститутів або як набір інструментів державного регулювання. Особливу увагу слід приділити інституціональному підходу у визначенні сутності ДІП, який відповідає реалізації функцій державного контролю, моніторингу, регулюванню та координуванню інноваційною діяльністю в країні відповідними органами державної влади. Так, дослідники, розширюючи змістовне навантаження цього підходу, до основних функцій державних органів в інноваційній сфері відносять також: акумуляцію засобів на науковій дослідженні та інновації; координацію інноваційної діяльності органів державного управління; стимулювання інновацій, введення санкцій за їх відсутність; створення нормативно-правової бази інноваційних процесів у сфері державного управління; кадрове забезпечення інноваційної діяльності; формування науково-інноваційної інфраструктури; інституційне забезпечення інноваційних процесів; забезпечення соціоцентричної та гуманоцентричної спрямованості інновацій; підвищення суспільного статусу інноваційної діяльності; регіональне регулювання інноваційних процесів; вивчення та впровадження міжнародного досвіду як суттєвий ресурс управлінських інновацій [27, с. 72]. Враховуючи перелік узагальнених функцій державних органів в інноваційній сфері, сформульованих вітчизняними науковцями, можливо зробити висновки, що державні органи влади повинні реалізувати всі вище означені підходи щодо здійснення інноваційної політики в державі, а отже повинна бути сформована певна модель державного управління інноваційною діяльністю, яка, в свою чергу, потребує наявності конкретного механізму

регулювання цього процесу. Можна навести визначення й інших фахівців [6; 12; 16; 24] де сутність ДІП визначається через "набір...", "сукупність...", "комплекс..." інструментів або форм та методів державного регулювання, тобто зводиться до інституційного чи функціонального підходів.

Проте слід відмітити, що обидва зазначені підходи щодо сутності державної інноваційної політики мають очевидну ваду, яка полягає в тому, що формування інститутів та виконання функцій може бути стихійним та непослідовним. У такому випадку при наявності сукупності форм та методів державного регулювання інноваційних процесів більш коректно констатувати відсутність державної інноваційної політики, а не її наявність. Наявність політики робить державне регулювання послідовним, спрямованим на досягнення певних цілей. У даному аспекті Л.І. Федулова, В.П. Александрова, Ю.М. Бажал цілком слушно зазначають, що суть державного регулювання інноваційної діяльності полягає в цілеспрямованому впливі органів державного управління на економічні інтереси інститутів інноваційної сфери. Державне управління буде ефективним, коли заходи впливу будуть співвідноситись з власними цілями об'єкту регулювання і призведуть до реалізації певних управлінських рішень в процесі інноваційної діяльності [26, с. 474]. Включення в рамках інституційного та функціонального підходів в державну інноваційну політику цілей не вирішує повністю проблему спрямованості державного регулювання у відповідній сфері. Адже поставлені цілі можуть суперечити одна одній. Тоді інструменти державного регулювання, які спрямовані на досягнення одних цілей, будуть віддаляти об'єкт регулювання від інших. За таких умов не можна буде констатувати наявність політики. В даному контексті державну інноваційну політику розглядає Г. Лазутін, [13] який в даному визначенні пов'язує в одне ціле цілі та методи їх досягнення, однак поза увагою лишається проблема узгодженості цілей та методів, а також ресурсне забезпечення та зворотний зв'язок.

Сутність ДІП як цілісної системи, яка робить цілеспрямованим і послідовним державне регулювання інноваційних процесів, на нашу думку, може бути найбільш адекватно описана, використовуючи системний підхід. В рамках зазначеного підходу який використано групою авторів [2; 3; 7; 8; 13; 14; 25; 26] в даному визначенні цінним, на нашу думку, є розгляд державної інноваційної політики як системи. Адже поняття системи передбачає, що всі її компоненти є взаємопов'язаними і утворюють єдине ціле. Оскільки система також завжди функціонує в певному середовищі, саме тому важливим є забезпечення зворотного зв'язку за рахунок оцінки ефективності державної інноваційної політики.

Взаємоузгодженість, яка відрізняє систему від набору чи комплексу компонентів в ДІП має проявлятися при постановці цілей, розробці та застосуванні принципів, стратегій, планів, інструментів їх досягнення та при ресурсному забезпеченні виконання зазначених стратегій, планів тощо. Найважливішими ендогенними складовими державної інноваційної політики є: цілі інноваційного розвитку, стратегії та принципи їх досягнення, плани інноваційного розвитку економіки чи окремих галузей, механізми реалізації державного регулювання інноваційних процесів, інструменти, організаційно-інституційне, кадрове, фінансове забезпечення інноваційних процесів, оцінка ефективності інноваційної політики (рис. 1).

Наведені на рис. 1 рівні відображають послідовність формування та реалізації ДІП, а саме: 1) постановку цілей, 2) розробку принципів, стратегій, планів, механізмів та інструментів, за рахунок яких поставлені цілі будуть досягнуті, 3) ресурси, які будуть використанні — для досягнення цілей (1), та оцінку ефективності ДІП 4), яка відіграє роль зворотного зв'язку. Виокремлення рівнів ДІП надає можливість за результатами оцінки її ефективності оперативно коригувати: цілі; плани, механізми, інструменти та

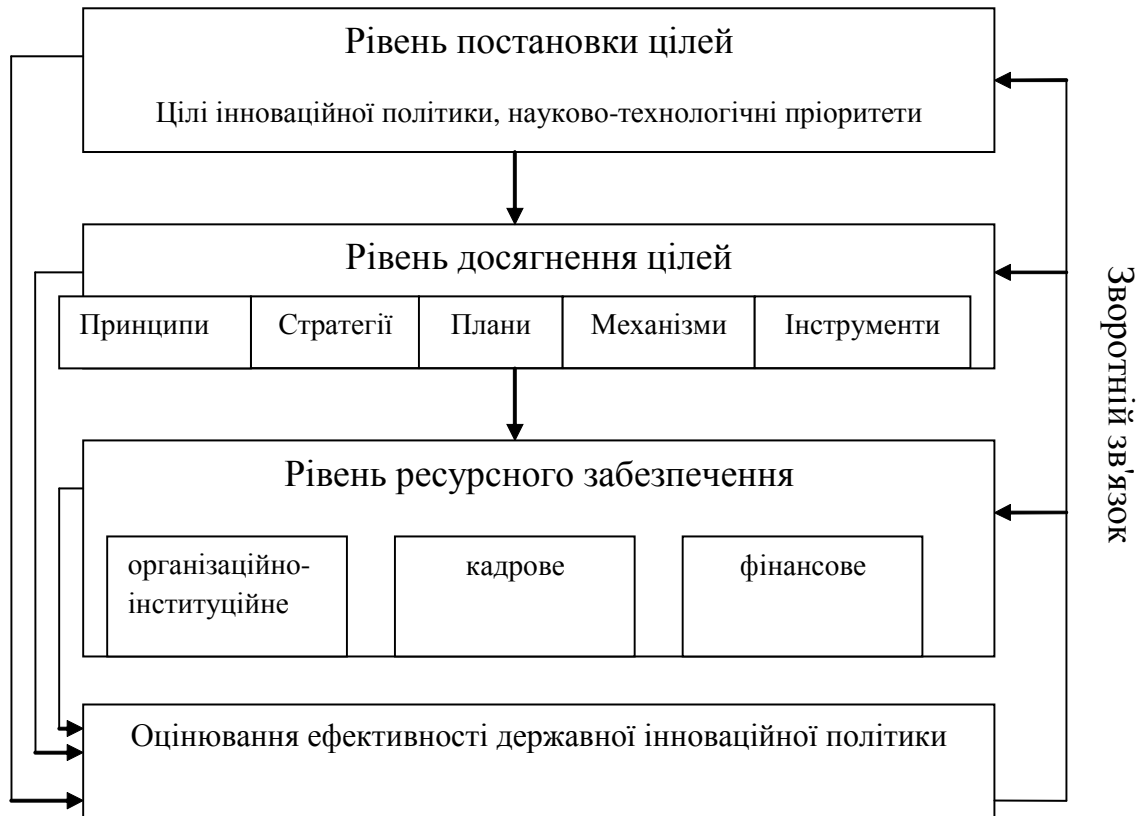

Рис. 1. Ендогенні складові державної інноваційної політики

Джерело: розроблено автором.

ін.; ресурси, використовувані для реалізації ДІП (якщо і цілі поставлено вірні і інструменти обрано правильно, але ресурсів певного виду на реалізацію ДІП виділено недостатньо). На нашу думку, державна інноваційна політика є системоутворюючим чинником державного регулювання інноваційних процесів. Таке розуміння сутності державної інноваційної політики дозволяє дещо по-новому розглядати її результативність, зокрема, не обмежуватись аналізом окремих заходів, а оцінити, наскільки вони є системними, тобто з'ясувати, чи мають вони єдину систему державного регулювання. Зробити це можна проаналізувавши ступінь сформованості державної інноваційної політики, оскільки: більш повно сформована державна інноваційна політика ефективніше виконує системоутворюючу функцію державного регулювання. Низький рівень сформованості державної інноваційної політики вказує на відсутність передумов для системності державного регулювання інноваційних процесів. Відзначимо, що системний підхід до ДІП включає в значній мірі і формальний підхід, так є складовою системи більш високого рангу державного регулювання соціально-економічних процесів. В даному контексті важливо, щоб державна інноваційна політика була узгодженою з іншими складовими цієї системи — економічною, науковою, соціальною та іншими політиками. Державне регулювання також потрібно розглядати як складову системи ще більш високого рангу — соціально-економічної системи національного рівня, яка є, в свою чергу є складовою глобальної економіки. Тому, ДІП повинна бути узгодженою з поточними станами зазначених систем більш високого рангу та їх тенденціями. Виходячи з системного підходу, ефективно сформована ДІП передбачає узгодження всіх трьох наведених на рисунку 1. рівнів. Це означає, що цілі повинні ставитися такі, яких можливо досягти за допомогою існуючих інструментів та доступного ресурсного забезпечення. В свою чергу вибір інструментів в рам-

ках ДІП повинен враховувати цілі та наявні ресурси. Пошук та використання ресурсів має здійснюватися, виходячи з цілей та застосовуваних інструментів їх досягнення. На більш глибокому рівні повинні бути взаємоузгоджені між собою: поставлені цілі; інструменти їх досягнення; основні складові ресурсного забезпечення. Найбільш складним є досягнення оптимального балансу на інструментальному рівні ДІП. Світова практика [5, 16, 28] пропонує цілу низку економічних інструментів, за допомогою яких здійснюється управління інноваційними процесами як на макро-, так і на мікрорівнях. У своїй більшості всі вони спираються на залучення значного обсягу фінансових ресурсів, однак у кожному окремому випадку вони мають певні специфічні особливості [16]. У зв'язку з цим виникає необхідність в обґрунтованому свідомому виборі тих із них, які є найбільш ефективними та гнучкими щодо умов діяльності вітчизняної інноваційної сфери [27]. Це засвідчує, що вибір інноваційних елементів та інструментів державної інноваційної політики передбачає глибокий взаємозв'язок з підсистемами управління інноваційною діяльністю, до яких відносяться прогнозування (результатом якого є створення моделі такої діяльності), програмування, створення відповідної інфраструктури та державного регулювання. Взаємозв'язок, досягається завдяки реалізації ДІП, яка передбачає наявність державного інноваційного механізму. Такий механізм державної інноваційної політики передбачає формування у країні певних умов для діяльності господарюючих суб'єктів, за яких вони були б зацікавлені і спроможні розробляти і виготовляти нові види продукції, впроваджувати сучасні наукомісткі, екологічно чисті технології та розширювати на цій основі свої ринки збуту. Проаналізувавши різні погляди вчених — економістів дозволяє зробити висновок, що загальноприйнятого визначення змісту категорії "державна інноваційна політика" немає. У результаті виконаного нами дослідження було

удосконалено та сформовано авторське визначення: Державна інноваційна політика є багаторівневою системою цілей, принципів, стратегій, планів їх досягнення, та методів, інструментів і механізмів їх застосування з відповідним ресурсним забезпеченням і зворотними зв'язками, що забезпечує формування системи державного регулювання інноваційних процесів.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи вищезазначене, можна стверджувати, що державна інноваційна політика є не просто комплексом цілей, стратегій, інструментів, форм та методів державного регулювання. Системна багатоконпонентна природа державної інноваційної політики дозволяє провести оцінювання ефективності формування державної інноваційної політики на різних стадіях її реалізації. Авторське удосконалення дозволяє виокремити комплексність компонентів державної інноваційної політики та сформувати системний підхід до сутності даної категорії та механізму реалізації державної інноваційної політики.

Література:

- Segura O. Policy learning and innovation in Costa Rica [Електронний ресурс] / O. Segura, L. Vargas. — Режим доступу: <http://www.cinpe.una.ac.cr/investigacion/nucleos-tematicos/proyectos/sudescsa/ingles/publications/SUDESCA/rep25.pdf>
- Адаманова З.О. Інноваційні фактори економічного розвитку в умовах глобалізації: автореф. дис. д-ра екон. наук: 08.05.01 / З.О. Адаманова. — Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. — К., 2006. — 32 с.
- Андрощук Г. Государственная инновационная политика / Г. Андрощук // Бизнес Информ. — 1997. — № 1. — С. 37—40.
- Бондар О.В. Методологічні та концептуальні основи трансформації економіки України на шляху інноваційного розвитку / О.В. Бондар // Інноваційна економіка. — 2010. — № 5. — С. 13—19.
- Бузаджи І.О. Венчурний капітал в Україні як джерело фінансування інвестиційних проектів [електронний ресурс] / І.О. Бузаджи // Ефективна економіка. — 2011. — № 9. — Режим доступу до журн.: <http://economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=697>
- Волостнов Б.И. Современная научно-техническая и инновационная политика: структура, приоритеты, характеристики / Б.И. Волостнов, А.А. Кузьмицкий, В.В. Поляков // Проблемы машиностроения и автоматизации. — 2011. — Т. 2011. — № 2. — С. 3—37.
- Гоптаренко Ю. Правові засади побудови інноваційно-інвестиційної моделі в Україні [Електронний ресурс] / Ю. Гоптаренко. — Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1248>
- Гусев В.О. Державна інноваційна політика як засіб розвитку національної економіки: навч. посіб. / В.О. Гусев. — К.: Вид-во НАДУ, 2007. — 60 с.
- Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. / В.І. Захарченко, Н.М. Корсікова, М.М. Меркулов. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — С. 64.
- Зянько В.В. Інноваційне підприємництво в Україні: проблеми становлення і розвитку / В.В. Зянько. — Вінниця, 2005. — 263 с.
- Козлов К. Инновационная активность российских фирм [Електронний ресурс] / К. Козлов, Д. Соколов, К. Юдаева // Экономический журнал ВШЭ. — 2004. — Т. 8, № 3. — С. 399—419. — Режим доступу до журн.: <http://www.hse.ru/data/454/393/1238/Kozlov.pdf>
- Кокорин Д.И. Инновационная деятельность / Д.И. Кокорин. — М.: Экзамен, 2001. — 576 с.
- Кушмаєва В.В. Теоретико-методологічні засади державного управління інноваційним розвитком / В.В. Кушмаєва // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. — 2012. — № 1 (5). Том 2. — С. 172—177.
- Лазутін Г.І. Державне регулювання інноваційної сфери: дис. канд. екон. наук: 08.02.03 / Г.І. Лазутін. — НАН України, Інститут економічного прогнозування. — К., 2003. — 201 с.
- Лебедева Л.В. Сучасна інноваційна політика в Україні: проблеми та перспективи формування [Електронний ресурс] / Л.В. Лебедева // Ефективна економіка, 2014. — № 1. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2664>
- Морщагін О.В. Державна інноваційна політика в умовах формування інноваційної моделі розвитку: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.03 [Електронний ресурс] / О.В. Морщагін; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. — Донецьк, 2008. — 18 с.
- Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком: монографія / [О.М. Азарян та ін.; за заг. ред. О.А. Біловодської]. — Суми: Університетська книга, 2010. — 431 с.
- Новицький В. Імперативи інноваційного розвитку / В. Новицький // Економіка України. — 2007. — № 2. — С. 45—52.
- Павленко І.А., Гончарові Н.П., Швиданенко Г.О. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. курсу. — К.: КНЕУ, 2002. — 150 с.
- Петрина Н.В. Інструменти державно-приватного партнерства у фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності / Н.В. Петрина // Сталий розвиток економіки. — 2010. — № 2. — С. 109—115.
- Поклонський В.Ю. Державна інноваційна політика та інноваційний розвиток регіону / В.Ю. Поклонський, В.В. Дунаєва // Держава та регіони. — 2011. — № 2. — С. 136—140.
- Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
- Романенко Є.О. Інноваційні і аналітичні аспекти інноваційного розвитку державної політики України [Електронний ресурс] / Є.О. Романенко. — Режим доступу: http://www.academy.gov.ua/ej/ej10/doc_pdf/Romanenko.pdf
- Сапа Н.В. Інноваційний механізм як фактор досягнення сталого розвитку українського суспільства / Н.В. Сапа // Гуманітарний вісник ЗДІА. Випуск 39. — 2009. — С. 174—183.
- Сільченко І.А. Державна інноваційна політика в умовах формування інноваційної моделі розвитку / І.А. Сільченко // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — 2010. — № 1 (9). — С. 31—35.
- Скупський Р.М. Теоретико-методологічні засади державної інноваційної політики та обґрунтування ролі держави у формуванні сприйнятливості економіки до інновацій / Р.М. Скупський // Інноваційна економіка. — 2012. — № 3. — С. 37.
- Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент: Учебник / Р.А. Фатхутдинов. — 4-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — 400 с.
- Федулова Л.І. Інноваційна економіка: Підручник. / Л.І. Федулова. — К.: Либідь, 2006. — 480 с.
- Франчук Т.О. Державне стратегічне управління інноваційною діяльністю в реальному секторі економіки: дис. канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Т.О. Франчук; Національ-